

V Bruselu dne 18.12.2015
COM(2015) 906 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**Třetí zpráva o pokroku Kosova* při plnění požadavků stanovených v plánu uvolnění
vízového režimu**

{SWD(2015) 706 final}

1. ÚVOD

Evropská komise zahájila s Kosovem* dialog o uvolnění vízového režimu dne 19. ledna 2012. Dne 14. června 2012 předala kosovské vládě plán uvolnění vízového režimu. Tento plán vymezuje všechny právní předpisy a jiná opatření, jež musí Kosovo přijmout a provést pro dosažení pokroku směrem k uvolnění vízového režimu.

Komise přijala dvě zprávy o pokroku Kosova v dialogu o vízech: první dne 8. února 2013¹ a druhou dne 24. července 2014². Zprávy obsahovaly posouzení pokroku Kosova, doporučení pro kosovské orgány a statistické údaje o očekávaných dopadech bezvízového styku na migraci a bezpečnost.

Tento dokument je třetí zprávou Komise obsahující posouzení pokroku Kosova při plnění požadavků plánu uvolnění vízového režimu. Shrnuje důležité události s ohledem na provádění právních předpisů a obsahuje doporučení v oblastech, v nichž jsou zapotřebí další kroky, aby bylo dosaženo úplného souladu s požadavky plánu uvolnění vízového režimu. Zpráva je doplněna pracovním dokumentem útvarů Komise³, který podrobněji pojednává o očekávaných dopadech uvolnění vízového režimu na migraci a bezpečnost.

Zpráva a průvodní dokument vycházejí ze zpráv předložených kosovskou vládou, zpráv vypracovaných odborníky členských států EU, kteří se zúčastnili hodnotící mise v červenci 2015, informací od úřadu EU v Kosovu, mise EULEX a agentur EU, jakož i ze statistických údajů sestavených Eurostatem a předložených členskými státy.

Dialog o vízech je veden, aniž by tím byl dotčen postoj členských států EU k otázce statusu Kosova.

2. POŽADAVKY SOUVISEJÍCÍ SE ZPĚTNÝM PŘEBÍRÁNÍM A OPĚTOVNÝM ZAČLEŇOVÁNÍM OSOB

2.1 Zpětné přebírání osob

Kosovo splňuje **všech sedm požadavků** v oblasti zpětného přebírání osob.

Kosovo má pro zpětné přebírání osob právní rámec. Dohody o zpětném přebírání osob uzavřelo se sedmnácti členskými státy EU, třemi státy přidruženými k Schengenu a dvěma zeměmi západního Balkánu⁴. S Tureckem podepsalo dohodu o zpětném přebírání osob dne 15. prosince 2015 a jednání zahájilo s dalšími státy.

Zpětné přebírání kosovských občanů funguje dobře, včetně zpětného přebírání zranitelných osob⁵. Kosovo zlepšilo vyřizování žádostí a nevyřízené případy již nepředstavují problém.

---

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

¹ COM(2013) 66 final.

² COM(2014) 488.

³ SWD(2015) 706.

⁴ Albánie, Rakousko, Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Maďarsko, Itálie, Lichtenštejnsko, Malta, Černá Hora, Norsko, Slovinsko, Švédsko, Švýcarsko a jedna dohoda zahrnující Belgie, Lucembursko a Nizozemsko.

⁵ Během mimořádné krize v souvislosti s migrací z Kosova mezi zářím 2014 a dubnem 2015 požádalo v členských státech EU a státech přidružených k Schengenu o azyl 87 495 kosovských občanů. V prvních deseti měsících roku 2015 převzalo Kosovo zpět 9 182 svých občanů.

Údaje o zpětném přebírání státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti k dispozici nejsou.

2.2 Opětovné začleňování

Kosovo splňuje **dva ze tří požadavků** v oblasti opětovného začleňování.

V rozpočtu Kosova byla v roce 2015 do fondu pro opětovné začleňování přidělena částka ve výši 3,2 milionu EUR, včetně částky ve výši 1 milionu EUR na výstavbu ubytovacích zařízení pro navracené osoby. V prvním pololetí tohoto roku bylo vynaloženo 20 % této částky. Nyní je zaveden systém pro vyřizování případů, který usnadňuje přístup navracených osob ke službám zaměřeným na opětovné začleňování. Konečným termínem pro způsobilost je i nadále červenec 2010, avšak i osoby, které opustily Kosovo později, mohou po návratu využít mnoha nouzových služeb, jako je přeprava, poskytnutí přístřeší a zdravotnická pomoc. Zranitelné osoby využívají četných služeb, které jsou z tohoto fondu financovány, a to bez ohledu na datum jejich odchodu z Kosova.

V prvním pololetí roku 2015 obdrželo z celkového počtu 2 744 navracených osob zaevidovaných v systému pro vyřizování případů 1 542 osob (56 %) po návratu do Kosova okamžitou pomoc, jako je přeprava, poskytnutí přístřeší a stravy a zdravotnická pomoc; 256 osob z celkového počtu osob zaevidovaných v systému (9 %) využilo služeb zaměřených na „udržitelné“ opětovné začleňování, jako jsou příspěvky pro uchazeče o zaměstnání a podpora na vypracování podnikatelských plánů. Je třeba dále rozvíjet vzdělávací programy pro kvalifikované navracené osoby a opětovně začleňovat děti do školského systému, zejména prostřednictvím jazykové přípravy.

Doporučení č. 1:

- K dosažení úplného souladu s požadavky v oblasti opětovného začleňování by měl být fond pro opětovné začleňování vyplacen v plné výši, přičemž je třeba se zaměřit na poskytování pomoci při hledání zaměstnání a zakládání malých podniků, odbornou přípravu a jazykovou přípravu dětí.

3. BLOK 1: ZABEZPEČENÍ DOKLADŮ

Kosovo splňuje **osm z devíti požadavků** v oblasti zabezpečení dokladů.

Bezpečnostní prvky osobních cestovních dokladů, průkazů totožnosti a dokumentů dokládajících totožnost jsou uspokojivé. Tyto doklady splňují normy Mezinárodní organizace pro civilní letectví a EU týkající se zabezpečení dokladů.

Významně se zlepšil kosovský systém evidence občanského stavu. Cílem probíhajících činností je vytvoření jedné centrální databáze, která slučuje údaje z existujících databází a současně ověřuje integritu a kvalitu podkladových údajů. Po náležitém vyškolení byla v červenci 2015 zavedena nová verze tohoto systému evidence občanského stavu, která vyžaduje důkladné ověření při vydání každého nového osvědčení o osobním stavu.

Při podání žádosti o osvědčení o osobním stavu je občanům vydáno jedinečné osobní identifikační číslo, které je spojeno s jejich biometrickými údaji. Tato metoda umožňuje agentuře pro evidenci obyvatelstva ověřit osobní údaje 1 602 453 občanů, což představuje 86 % obyvatelstva.

V roce 2014 uzavřela agentura pro evidenci obyvatelstva s kosovskou radou státních zástupců, kosovskou soudní radou, kosovskou policií, finanční zpravodajskou jednotkou,

daňovou správou a kosovskou celní správou memoranda o porozumění za účelem zajištění interoperability mezi příslušnými databázemi. Většina těchto databází je nyní propojena.

Změna jména a příjmení je upravena sekundárním právním předpisem, který byl přijat v květnu 2015 a v listopadu 2015 byl novelizován. Po ověření trestní minulosti žadatele a potvrzení, že není vyšetřován pro podezření z trestného činu, musí žádost schválit policie a soud a lze ji podat pouze jednou za pět let. Novela přijatá v listopadu 2015 vedla k zřízení zvláštního výboru v agentuře pro evidenci obyvatelstva, který žádosti o změnu jména ověřuje na základě výpisů ze systému evidence občanského stavu. V budoucnu má tento výbor vydávat obecním úřadům doporučení ohledně schválení žádosti. Tento pozměněný právní předpis by měl být nyní plně uplatňován.

Doporučení č. 2:

- K dosažení úplného souladu s požadavky v oblasti zabezpečení dokladů by Kosovo mělo prokázat, že uplatňuje pozměněný sekundární právní předpis o změně jména.

4. BLOK 2: SPRÁVA VNĚJŠÍCH/VNITŘNÍCH HRANIC A ŘÍZENÍ MIGRACE

4.1 Správa vnějších/vnitřních hranic

Kosovo splňuje **čtrnáct z patnácti požadavků** týkajících se správy vnějších/vnitřních hranic, včetně odpovědnosti dopravců.

Kosovské právní předpisy jsou velkou měrou v souladu se schengenským *acquis* a kontroly jsou prováděny podle norem EU. Hraniční přechody jsou dostatečně vybaveny pro provádění kontrol v první a ve druhé linii, s výjimkou hraničního přechodu Merdare/Merdarë, na němž je v současnosti zřizován společný hraniční přechod v rámci integrované správy hranic. V souladu s doporučeními mise odborníků, která se uskutečnila v červenci 2015, zavedly kosovské orgány v polovině listopadu 2015 znovu výstupní kontroly na hlavním hraničním přechodu s Albánií.

Příslušné orgány disponují odpovídajícím personálem pro kontrolu dopravních toků a pohybu osob. Mají dostatečné vybavení pro ostrahu hranic; ke sledování vysoce rizikových oblastí se používá analýza rizik, počet odhalených případů je však nízký. Potravinový a veterinární úřad má přístup k internetu.

Kosovské centrum pro integrovanou správu hranic je plně funkční. Skládá se ze zaměstnanců ze všech příslušných orgánů a odpovídá za strategické a operativní analýzy rizik na centrální úrovni, výměnu informací a za ochranu údajů. Na místní úrovni se analýza rizik provádí na hraničních přechodech.

Spolupráce se sousedními zeměmi se zlepšila. Než bude pro kosovské občany zaveden bezvízový styk, mělo by Kosovo ratifikovat dohodu s Černou Horou o vytyčení hranice.

Značně se zlepšila spolupráce Kosova s agenturou FRONTEX. Všechny příslušné orgány jsou informovány o situaci, pokud jde o trestnou činnost související s hranicemi, ačkoli počet odhalených a vyšetřených případů zprostředkované nelegální migrace, obchodování s lidmi a nedovoleného obchodu s drogami je i nadále nízký.

Doporučení č. 3:

- K dosažení úplného souladu s požadavky v oblasti správy vnějších/vnitřních hranic by Kosovo předtím, než bude pro kosovské občany zaveden bezvízový styk, mělo ratifikovat dohodu s Černou Horou o vytyčení hranice.

4.2 Řízení migrace

Kosovo splňuje **všech deset požadavků** týkajících se řízení migrace.

Kosovské právní předpisy v oblasti řízení migrace jsou v souladu s *acquis* EU.

Na patnácti z celkem 30 kosovských diplomatických nebo konzulárních úřadů v zahraničí byl zaveden kosovský vízový informační systém (KVIS). Zbývajících patnáct úřadů, které dosud nejsou na systém KVIS napojeny, se zpravidla nachází v členských státech EU nebo státech přidružených k Schengenu, v nichž je již nejméně jeden konzulární úřad (obvykle v hlavním městě) na tento systém napojen. Vzhledem k omezenému diplomatickému zastoupení Kosova ve světě je systém KVIS v současnosti dostupný pouze v několika málo amerických, afrických nebo asijských hlavních městech. Za účelem zpřístupnění tohoto systému všem státním příslušníkům třetích zemí, kteří ke vstupu do Kosova potřebují vízum,⁶ začaly kosovské orgány zajišťovat vyřizování žádostí o víza u externích poskytovatelů služeb, přičemž si ponechaly kontrolu nad rozhodnutími o udělení víza. Tento proces by měl pokračovat.

V souladu se Schengenským hraničním kodexem jsou víza na kosovských hranicích vydávána jen v mimořádných případech⁷.

Rozšířený migrační profil Kosova je náležitě rozvinut. Bylo by možné jej dále zdokonalit začleněním informací o kosovské diaspoře.

V roce 2014 vydalo Kosovo cizím státním příslušníkům 77 povolení k pobytu. Jelikož integrace cizích státních příslušníků je dosud v počátcích, mělo by Kosovo využít v této oblasti zkušenosti, které získá při provádění svého programu opětovného začleňování.

Kosovo provozuje zajišťovací zařízení – dočasné na letišti v Prištině a stálé ve Vranidollu – v souladu se směrnicí EU o navracení. Navracené osoby mají odpovídající procesní záruky a přístup ke službám, jak vyžaduje směrnice o navracení. V obou zařízeních by měl být k dispozici leták popisující procesní záruky v případě navracených osob.

V současnosti jsou propojovány různé databáze v oblasti prosazování práva a migrace⁸.

4.3 Azyl

Kosovo splňuje **šest ze sedmi požadavků** v oblasti azylu.

Kosovské právní předpisy jsou v souladu s *acquis* EU a Kosovo má institucionální strukturu a zdroje potřebné k poskytování mezinárodní ochrany žadatelům o azyl.

Podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky požádalo v roce 2013 v Kosovu o azyl 62 osob a v roce 2014 pak 98 osob; čtyřem žadatelům byla v roce 2013 přiznána doplňková ochrana; v roce 2014 jednomu žadateli. Ačkoli západobalkánská migrační trasa Kosovo dosud obchází, mělo by Kosovo využít své prostředky k přiznávání mezinárodní ochrany osobám, které si ji zaslouží.

⁶ Ke vstupu do Kosova potřebují vízum občané 88 zemí. Občané členských států EU a států přidružených k Schengenu jsou od vízové povinnosti osvobozeni. Státní příslušníci třetích zemí, kteří ke vstupu do Kosova potřebují vízum, tak mohou učinit po dobu patnácti dnů, jsou-li držiteli platného víza pro několikanásobný vstup do schengenského prostoru. Tyto předpisy platí rovněž pro osoby, které jsou držiteli cestovních dokladů pro uprchlíky a osoby bez státní příslušnosti.

⁷ V období od října 2014 do října 2015 bylo na kosovských hraničních přechodech vydáno pouze osm víz.

⁸ K těmto systémům patří: systém správy hranic, kosovský policejní informační systém, kosovský vízový informační systém, systém evidence občanského stavu a systém pro vyřizování případů týkajících se navracených osob a rovněž databáze o azylu a migraci.

V roce 2015 zintenzivnilo Kosovo svou spolupráci s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, zejména v oblasti tlumočení na dálku. Kosovo vypracovalo vlastní seznam tlumočnicků a uzavřelo s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky dohodu o využívání jeho zdrojů pro tlumočení na dálku v případě jazyků, které není Kosovo schopno pokrýt samo.

Doporučení č. 4:

- K dosažení úplného souladu s požadavky v oblasti azylu by mělo Kosovo sledovat příčiny nízké míry uznaných žádostí o azyl.

5. BLOK 3: VEŘEJNÝ POŘÁDEK A BEZPEČNOST

5.1 Předcházení organizované trestné činnosti, terorismu a korupci a boj proti nim

Kosovo splňuje **dvanáct z patnácti požadavků** v oblasti boje proti organizované trestné činnosti, terorismu a korupci.

V červnu 2015 přijal parlament změny čtyř základních zákonů⁹, na nichž je založen kosovský systém trestního soudnictví. Tyto změny harmonizovaly kritéria pro jmenování soudců a odvolávání soudců a státních zástupců a posílily jejich nezávislost tím, že jim umožňují navrhnout vlastní rozpočty. V současnosti jsou obsazována volná místa v kosovské soudní radě i kosovské radě státních zástupců¹⁰.

V říjnu 2015 převedla soudní rada tři soudce do oddělení soudu prvního stupně v Prištině, které se zabývá závažnou trestnou činností, takže celkový počet soudců se zvýšil na čtrnáct. Tento vítaný krok by se měl uskutečnit ve všech odděleních kosovských soudů zabývajících se závažnou trestnou činností. Pro Kosovo by se mělo stát prioritou další posilování lidských zdrojů v odděleních pro závažnou trestnou činnost u soudů prvního stupně, včetně zaručení dostatku kvalifikovaných soudců a podpůrného personálu a odpovídajícího rozpočtu.

V roce 2014 přijala soudní rada strategii k snížení počtu nahromaděných nevyřízených soudních případů, podle níž by do konce roku 2016 měla být vynesena většina rozhodnutí ve správních sporech¹¹. Soudní rada by nyní vzhledem k omezeným zdrojům měla stanovovat priority tak, aby se soudci z oddělení pro závažnou trestnou činnost spolu s odpovídajícím podpůrným personálem mohli zaměřit na rozhodování v případech závažné organizované trestné činnosti a korupce.

Výsledky Kosova v oblasti rozhodování o případech závažné organizované trestné činnosti a korupce jsou i nadále nedostatečné, a to částečně kvůli kapacitním problémům, jež mají na soudnictví negativní dopad¹². K nápravě situace jmenoval nejvyšší státní zástupce v říjnu 2015 úřadujícího vedoucího zvláštního státního zastupitelství hlavním koordinátorem odpovědným za výběr ostře sledovaných případů závažné organizované trestné činnosti a korupce a řešení těchto případů. Kosovo by nyní mělo uvážit udělení mandátu a přidělení zdrojů úřadu hlavního koordinátora, aby mohl zřídit multidisciplinární týmy složené ze zvláštních státních zástupců, příslušníků policie, pracovníků celní a daňové správy, které povedou finanční vyšetřování a budou dozorovat následné soudní řízení v ostře sledovaných případech organizované trestné činnosti a korupce, včetně zmrazení a zabavení majetku, výkonu příkazů ke konfiskaci a navrácení nelegálně získaného majetku společnosti.

---

⁹ Zákon o soudech, zákon o kosovské soudní radě, zákon o kosovské radě státních zástupců, zákon o státním zastupitelství.

¹⁰ Z celkem 171 dostupných míst státních zástupců obsadila rada státních zástupců 157 míst. V současnosti probíhá řízení za účelem přijetí patnácti státních zástupců z řad menšin.

¹¹ Z celkem 102 009 nahromaděných nevyřízených případů v prosinci 2011 se kosovským soudům v roce 2014 podařilo vyřídit přibližně 25 275 starých případů (tj. téměř 25 % nahromaděných nevyřízených případů). Většina těchto případů vyžadovala vynesení soudních rozhodnutí týkajících se úhrady účtů za veřejné služby. Soudní rada plánuje počet nahromaděných nevyřízených případů do roku 2016 dále snížit, zejména prostřednictvím alternativního řešení sporů.

¹² Státní zastupitelství vzneslo v roce 2013 obvinění z organizované trestné činnosti ve dvou případech, v roce 2014 v osmi případech a v první polovině roku 2015 ve třech případech. Pokud jde o korupci, vzneslo v roce 2013 obvinění v 314 případech, v roce 2014 ve 444 případech a v první polovině roku 2015 ve 128 případech. Údaje o pravomocných odsouzeních v těchto případech nejsou k dispozici.

Kosovo pracuje na vývoji integrovaného systému řízení případů, který umožní sledovat případy od zpravodajské a vyšetřovací fáze, přes stíhání až po pravomocné odsouzení a vymáhání majetku. Úřad hlavního koordinátora, který se zabývá ostře sledovanými případy organizované trestné činnosti a korupce, by měl přijmout opatření k posílení operativního a počítačového propojení mezi donucovacími orgány a státním zastupitelstvím. V současnosti probíhají přípravné práce.

Provádí se vládní strategie z roku 2014, která má zabránit praní peněz a financování terorismu, počet případů odsouzení za trestný čin praní peněz je však nadále nízký.

Kosovo dosáhlo určitého pokroku při zmrazování a zabavování nelegálně získaného majetku, zkonfiskována je však pouze malá část takového majetku¹³. Vzhledem k nedostatečnému počtu příkazů ke konfiskaci je agentura pro správu zabaveného a zkonfiskovaného majetku nucena spravovat majetek zabavený donucovacími orgány po neurčitou dobu. Zákon z roku 2013 o rozšířených pravomocích týkajících se konfiskace majetku by se měl plně využívat.

V roce 2015 Kosovo značně posílilo policejní práci založenou na zpravodajských informacích, což by mělo zůstat zachováno. Kosovská policie má přístup k řadě databází, které jsou pro její práci zapotřebí.

Probíhá práce na zavedení elektronické databáze rejstříků trestů, do systému jsou však stále vkládány údaje.

Velkým zdrojem korupce v Kosovu zůstává i nadále zadávání veřejných zakázek. Parlament přijal 14. prosince 2015 novelu zákona o veřejných zakázkách, která mimo jiné vytvořila platformu pro elektronické zadávání veřejných zakázek a měla upravit postavení členů Regulační komise pro veřejné zakázky, jež řídí zadávání veřejných zakázek v Kosovu, a Přezkumného orgánu pro veřejné zakázky, který rozhodnutí komise přezkoumává. Tato novela vstoupí v platnost v lednu 2016. Vzhledem k údajným tajným dohodám mezi Přezkumným orgánem pro veřejné zakázky a soudci a nařčení vedoucího Přezkumného orgánu pro veřejné zakázky z korupce je důležité, aby Kosovo zavedlo vhodné záruky s cílem zajistit nezávislost tohoto orgánu při plnění úkolů. V zájmu ochrany nezávislosti obou subjektů je nutno zavést přísné plány na zachování integrity.

Protikorupční agentura a Národní protikorupční rada, v jejímž čele stojí prezident Kosova, posílily svou spolupráci. Protikorupční agentura má k dispozici dostatečné zdroje a pokračuje v přezkumu majetkových prohlášení a sledování střetů zájmů ve veřejném sektoru.

Během volební kampaně v roce 2014 byl zaveden kosovský zákon o financování politických stran. Ústřední volební komise má nyní dostatečný počet členů. Při kampani v minulém roce předložily všechny politické strany ústřední volební komisi finanční zprávy, přičemž některé byly pokutovány za jejich pozdní předložení.

V květnu 2015 byl přijat kosovský zákon o odposlechu. Zákon z právního, procesního a technického hlediska jednoznačně rozlišuje zákonné odposlechy pro účely trestního soudnictví a ochrany bezpečnosti Kosova. Tento právní předpis upravuje rovněž uchovávání údajů. V současnosti je tento zásadní právní předpis zaváděn.

---

¹³ V roce 2014 byl zmrazen nebo zabaven majetek v hodnotě 30 milionů EUR, zkonfiskován však byl majetek pouze v hodnotě 128 000 EUR. V prvním pololetí roku 2015 byl zkonfiskován majetek v hodnotě 27 000 EUR z celkového zmrazeného nebo zabaveného majetku v hodnotě 16 milionů EUR.

V Kosovu nyní funguje ochrana svědků. Policejní ředitelství pro ochranu svědků má dostatečný počet pracovníků a odpovídající rozpočet. Se třetími zeměmi byla uzavřena řada dohod o přemísťování osob.

Kosovo dosáhlo určitého pokroku v boji proti obchodu s drogami. V roce 2013 a 2014 zabavilo vyšší množství marihuany, heroinu a kokainu. Kosovo uzavřelo s hlavními partnery řadu memorand o porozumění a prostřednictvím útvaru pro mezinárodní spolupráci v oblasti prosazování práva se účastní iniciativ „západobalkánská trasa“ a „společný vyšetřovací tým na Balkáně“, které řídí Europol a které jsou zaměřeny na boj proti obchodu s drogami. Většina případů organizované trestné činnosti, které vyšetřovala policie, se týká obchodu s drogami, ačkoli počet pravomocných odsouzení ve věcech souvisejících s obchodem s drogami je stále nízký.

Reakce Kosova na obchodování s lidmi a převaděčství migrantů je přijatelná. Policie má pro vyšetřování těchto dvou druhů trestné činnosti dostatečný počet pracovníků. Po mimořádné krizi v souvislosti s migrací z Kosova koncem roku 2014 a počátkem roku 2015 zpřísnilo Kosovo kontrolu autobusových společností, které obvykle převaděčství usnadňují. Ačkoliv západobalkánská migrační trasa dosud Kosovo obchází, posílilo Kosovo spolupráci v oblasti prosazování práva se Srbskem, Maďarskem a Rakouskem.

Je uplatňován zákon o odškodnění obětí trestných činů a Kosovo zvýšilo své úsilí o rehabilitaci obětí a zamezení obchodování s lidmi.

Kosovo se zabývá obchodem se zbraněmi, míra ničení ručních palných zbraní je však stále nízká. K zvýšení efektivnosti úsilí v boji proti obchodu se střelnými zbraněmi by Kosovo mělo jako prioritu stanovit provedení všech opatření schválených v akčním plánu proti nedovolenému obchodu se střelnými zbraněmi mezi EU a jihovýchodní Evropou.

Protiteroristická opatření Kosova jsou funkční. Zahraniční bojovníci představují i nadále problém a kosovské orgány shromáždily mnoho údajů o kosovských bojovnících v Sýrii. Provádí se zákon z roku 2015 zakazující účast v ozbrojených konfliktech. V boji proti násilnému extremismu a radikalizaci v Kosovu zvýšila vláda značně své úsilí, zejména vyžadováním podpory ze strany islámských vůdců.

Doporučení č. 6, 7 a 8:

K dosažení úplného souladu s požadavky v oblasti boje proti organizované trestné činnosti, korupci a terorismu by Kosovo mělo:

- převést dostatečný počet soudců s odpovídajícím podpůrným personálem do oddělení kosovských soudů, která se zabývají závažnou trestnou činností;
- vytvořit evidenci vyšetřování, pravomocných soudních rozsudků a konfiskací v případech korupce a závažné organizované trestné činnosti, zejména udělením mandátu a přidělením zdrojů hlavnímu koordinátorovi pro případy závažné organizované trestné činnosti a korupce, aby mohl vést multidisciplinární týmy pro finanční vyšetřování a dozorovat následné soudní řízení v těchto věcech;
- zajistit nezávislost Přezkumného orgánu pro veřejné zakázky při plnění úkolů. V zájmu ochrany nezávislosti tohoto orgánu a Regulační komise pro veřejné zakázky je nutno zavést přísné plány na zachování integrity.

5.2 Spolupráce v oblasti prosazování práva

Kosovo splňuje **všech jedenáct požadavků** týkajících se spolupráce v oblasti prosazování práva.

Se šestnácti zeměmi a misí EULEX uzavřelo Kosovo 55 memorand o porozumění týkajících se spolupráce v oblasti prosazování práva. Do hlavních partnerských zemí, jako je Turecko, Německo, Rakousko a Francie, vyslalo sedm styčných důstojníků.

Spolupráce v oblasti prosazování práva se uskutečňuje buď na dvoustranném základě, či společně s Europolem prostřednictvím mise EULEX, nebo společně s Interpolem prostřednictvím kontaktního místa Interpolu v rámci Prozatímní správní mise Organizace spojených národů v Kosovu (UNMIK). Posledně dvě uvedené mise usnadňují rovněž výměnu informací v oblasti prosazování práva se Srbskem.

Vztahy s Europolem se prostřednictvím mise EULEX značně zlepšily, stejně jako spolupráce s Interpolem prostřednictvím kontaktního místa v rámci mise UNMIK. V srpnu 2015 předložilo Kosovo žádost o vstup do Interpolu.

Kosovská policie se může účastnit seminářů, které pořádá Evropská policejní akademie (CEPOL).

5.3 Justiční spolupráce v trestních věcech

Kosovo splňuje **všech sedm požadavků** v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech.

Příslušný orgán má dostatečný počet zaměstnanců, aby mohl vyřizovat příchozí a odchozí žádosti o vzájemnou právní pomoc.

Kosovo uzavřelo dohody o vzájemné právní pomoci s Belgií, Chorvatskem, Bývalou jugoslávskou republikou Makedonie, Německem, Itálií, Švýcarskem a Tureckem. Probíhají jednání s Černou Horou, Slovinskem a USA. Prostřednictvím zvláštního zástupce Evropské unie se značně zlepšila spolupráce se Srbskem.

Justiční spolupráce v trestních věcech se s členskými státy EU uskutečňuje buď na základě dvoustranných ujednání, nebo prostřednictvím zvláštního zástupce EU.

Kosovo přezkoumalo rovněž možnosti spolupráce s Eurojustem.

5.4 Ochrana údajů

Kosovo splňuje **všechny tři požadavky** v oblasti ochrany údajů.

Zákon o ochraně osobních údajů je v souladu s *acquis* EU, ačkoli by do kosovské právní struktury měly být začleněny i připravované změny rámce EU pro ochranu údajů. Úřad pro ochranu údajů přijal sekundární právní předpisy o bezpečnosti údajů.

Tento úřad je nyní systematicky konzultován ohledně návrhů zákonů předložených parlamentu a tuto pravomoc využil k ovlivnění obsahu řady návrhů právních předpisů.

Úřad uskutečnil rovněž řadu informačních akcí a na místní úrovni jsou nyní jmenováni inspektoři ochrany údajů. Je třeba zachovat rozpočet úřadu.

6. BLOK 4: ZÁKLADNÍ PRÁVA TÝKAJÍCÍ SE SVOBODY POHYBU

Kosovo splňuje **sedm z osmi požadavků** v oblasti základních práv týkajících se svobody pohybu.

Rámec pro základní práva zůstává v platnosti a přijetím zákona o ochraně před diskriminací, zákona o rovnosti žen a mužů a zákona o veřejném ochránci práv v květnu 2015 byl dále posílen. Zákony byly přijaty jako jeden legislativní balíček (balíček právních předpisů o lidských právech) a v platnost vstoupily v červnu 2015.

Zákon o ochraně před diskriminací obsahuje ustanovení, která mají zamezit diskriminaci a bojovat proti ní, prosazovat skutečnou rovnost a zavést zásadu rovnosti všech před zákonem. Zákon o rovnosti žen a mužů zakotvil plné dodržování práv žen v souladu s mezinárodními normami. Nový zákon o veřejném ochránci práv zlepšil právní předpisy o instituci veřejného ochránce práv, rozšířil jeho mandát a posílil ustanovení týkající se jeho nezávislosti a nestrannosti. Provádění těchto zákonů bude do konce roku 2015 vyžadovat přijetí osmi podzákoných právních předpisů.

K provádění zákona o veřejném ochránci práv je zapotřebí zvýšit kapacity a zdroje této instituce, aby mohl veřejný ochránce práv plnit svůj širší mandát. Jako hlavní orgán země pro rovné zacházení a národní preventivní mechanismus potřebuje tato instituce více zaměstnanců, vhodné prostory a odpovídající rozpočet, aby mohla plnit svou novou úlohu. Prvotní opatření, která vláda přijala, jsou v rozporu s duchem nového zákona. Vláda by měla přidělit veřejnému ochránci práv vhodné prostory a zajistit jeho úplnou rozpočtovou nezávislost.

Regionální úřady veřejného ochránce práv zajišťují, aby měli občané přístup k informacím o jeho mandátu a úkolech.

Vláda pokračovala rovněž v provádění strategie a akčního plánu pro integraci romské, aškalické a egyptské komunity. Na místní úrovni byly přiděleny a vynaloženy další finanční prostředky ve prospěch různých činností zaměřených na romskou, aškalickou a egyptskou menšinu.

Důsledné uplatňování § 147 trestního zákoníku by nepostihovalo všechny etnicky motivované incidenty, jelikož se toto ustanovení nepokrývá úmysl, jenž k trestnému činu vedl. Výlučné použití tohoto ustanovení by znamenalo, že při evidování incidentů nelze zohlednit možnou etnickou motivaci. Tento nedostatek by bylo možno odstranit použitím § 74 odst. 2 bodu 12 trestního zákoníku, který přihlíží ke skutečnosti, zda byl určitý trestný čin motivován etnicky.

V roce 2014 zaznamenala kosovská policie devatenáct potenciálně etnicky motivovaných případů. V posledním čtvrtletí roku 2014 bylo oznámeno 26 potenciálně etnicky motivovaných případů. Mechanismus sledování funguje od roku 2014. Počet etnicky motivovaných trestných činů je však i nadále nejasný, jelikož kosovská policie neshromažďuje statistické údaje harmonizovaným způsobem.

Nyní jsou zavedeny předpisy, které umožňují zamezit překrývání mezi mandáty rad pro bezpečnost místních komunit a obecních zastupitelstev. V lednu 2015 byla zveřejněna příručka pro rady.

Doporučení č. 8:

- K dosažení úplného souladu s požadavky v oblasti základních práv týkajících se svobody pohybu by Kosovo mělo veřejnému ochránci práv poskytnout vhodné prostory a zajistit jeho úplnou rozpočtovou nezávislost.

7. ZÁVĚR

Komise posoudila, jak Kosovo provádí plán týkající se víz, na základě informací a příslušných právních předpisů a politických dokumentů, jež Kosovo poskytlo. Toto hodnocení bylo doplněno o hodnotící mise na místě, které uskutečnila Evropská komise s pomocí odborníků z členských států EU.

Od zahájení dialogu s Kosovem o uvolnění vízového režimu v lednu 2012 a předložení plánu uvolnění vízového režimu kosovským orgánům v červnu 2012 podává Komise Radě,

členskými státy a rovněž Evropskému parlamentu pravidelně zprávy o pokroku, jehož Kosovo dosáhlo při plnění požadavků tohoto plánu.

Dialog o uvolnění vízového režimu se jako součást celkové politiky EU vůči západnímu Balkánu uskutečňuje v rámci dialogu o procesu stabilizace a přidružení. Od roku 2012 uspořádala Komise čtyři zasedání vyšších úředníků a svolala několik technických schůzek na úrovni odborníků. Pokrok v záležitostech, jichž se dialog o uvolnění vízového režimu týká, je pravidelně projednáván a vykazován v rámci dialogu o procesu stabilizace a přidružení.

Mise Evropské unie v Kosovu na podporu právního státu (EULEX KOSOVO) hraje v souladu se svým mandátem důležitou úlohu při sledování kosovských institucí, předávání znalostí a zkušeností a vydávání doporučení těmto institucím, pokud jde o přijímání a provádění reforem a plnění požadavků stanovených v plánu uvolnění vízového režimu. Kosovské orgány prokázaly rovněž účinnou spolupráci s misí EULEX, včetně při plnění jejího výkonného mandátu.

Ukázalo se, že dialog o vízech vedený s Kosovem představuje důležitý a obzvláště účinný nástroj při **provádění rozsáhlých a obtížných reforem v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí** i mimo ni, které mají dopad i na oblasti, jako je právní stát a reforma soudnictví. Tyto záležitosti jsou sledovány v jiných rámcích, jako je například podvýbor pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost v rámci dialogu o procesu stabilizace a přidružení.

Pokrok, jehož Kosovo dosáhlo ve všech oblastech, na něž se vztahuje plán uvolnění vízového režimu, je trvalý a skutečný. To prokazuje dlouhodobé odhodlání kosovských institucí plnit požadavky plánu uvolnění vízového režimu jako prvořadou prioritu.

Komise již předložila dvě souhrnné zprávy o pokroku Kosova při plnění požadavků plánu uvolnění vízového režimu. První zpráva, která byla přijata v únoru 2013, se zaměřovala na soulad kosovských právních předpisů s požadavky plánu. Druhá zpráva, která byla zveřejněna v červenci 2014, se zaměřila na provádění. V posledně uvedené zprávě bylo obsaženo 52 doporučení v rámci všech čtyř bloků plánu uvolnění vízového režimu a rovněž v oblasti zpětného přebírání a opětovného začleňování osob. Konstatovalo se v ní též, že při provádění požadavků plánu uvolnění vízového režimu dosáhlo Kosovo náležitého pokroku, je však zapotřebí další úsilí v souladu s uvedenými doporučeními.

V této zprávě je uvedeno osm doporučení k osmi požadavkům stanoveným v plánu uvolnění vízového režimu, jež dosud nejsou plněny.

Klíčovou prioritou je i nadále dosažení pokroku při provádění reforem v těchto oblastech:

- převedení dostatečného počtu soudců s odpovídajícím podpůrným personálem do oddělení kosovských soudů zabývajících se závažnou trestnou činností,
- vytvoření evidence vyšetřování, pravomocných soudních rozsudků a konfiskací v případech korupce a závažné organizované trestné činnosti, zejména udělením mandátů a přidělením zdrojů hlavnímu koordinátorovi pro případy závažné organizované trestné činnosti a korupce, aby mohl vést multidisciplinární týmy pro finanční vyšetřování a dozorovat následné soudní řízení v těchto věcech;
- zajištění nezávislosti Přezkumného orgánu pro veřejné zakázky při plnění úkolů a zavedení přísných plánů integrity na ochranu nezávislosti tohoto orgánu a Regulační komise pro veřejné zakázky,
- prokázání toho, že Kosovo uplatňuje pozměněný sekundární právní předpis o změně jména.

Komise bude dále sledovat pokrok, jehož Kosovo dosáhlo při plnění ostatních nevyřešených požadavků a provádění probíhajících reforem v těchto oblastech: ratifikace dohody s Černou Horou o vytyčení hranice, než bude pro kosovské občany zaveden bezvízový styk; vyplacení fondu pro opětovné začleňování se zaměřením se na poskytování pomoci při hledání zaměstnání, zakládání malých podniků, odbornou přípravu a jazykovou přípravu dětí; sledování příčin nízké míry uznaných žádostí o azyl v Kosovu a poskytnutí vhodných prostor veřejnému ochránci práv a zajištění jeho úplné rozpočtové nezávislosti.

V rámci stávajícího dialogu o procesu stabilizace a přidružení a v případě potřeby prostřednictvím kontrolních mechanismů *ad hoc* bude Komise i nadále aktivně sledovat, jak Kosovo dále plní všechny požadavky stanovené ve čtyřech blocích plánu uvolnění vízového režimu, jakož i požadavky týkající se opětovného začleňování a zpětného přebírání osob.

Na základě tohoto hodnocení a vzhledem k výsledku průběžného monitorování a zprávám podaným od zahájení dialogu s Kosovem o uvolnění vízového režimu v lednu 2012 konstatuje Komise, že tato zpráva je poslední.

Výše uvedená doporučení zůstávají v platnosti. Jakmile budou provedena, vydá Komise za předpokladu, že jsou zavedena a zachována účinná opatření zabraňující nové migrační krizi, návrh na změnu nařízení (ES) č. 539/2001.

Kosovo by mělo pokračovat v organizování cílených informačních kampaní, které objasňují práva a povinnosti v souvislosti s bezvízovým režimem při cestách do schengenského prostoru a s pravidly upravujícími přístup na trh práce v EU. Komise bude plnění požadavků stanovených v plánu uvolnění vízového režimu i nadále sledovat a vynasnaží se přitom Kosovo co nejvíce podpořit.